

Merenhoidon suunnittelu 2014

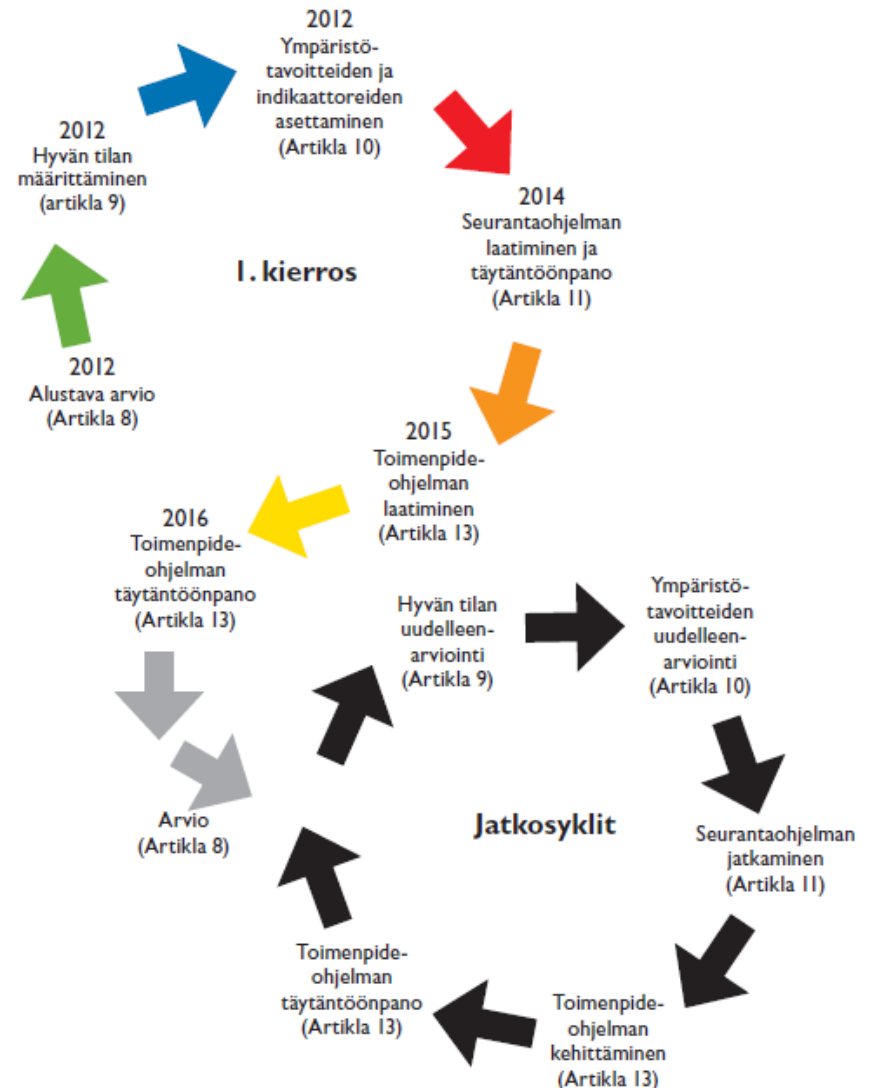
- Seurantaohjelma ja
toimenpideohjelma

KASELY

Suomen merenhoitosuunnitelma

- 1. osa: **Nykytilan arvio, hyvän tilan määrittäminen sekä ympäristötavoitteet** (VN:n päätös joulukuussa 2012)
- 2. osa: **Seurantaohjelma** (kuultavana juuri nyt)
- 3. osa: **Toimenpideohjelma** (valmisteilla ja sen on määrä tulla kuultavaksi lokakuussa 2014)

Merenhoidon seurantaohjelmasta kuuleminen

- kuultavana **7.4. – 23.5.2014**
www.ym.fi/lausuntopyynnot
- nähtävillä myös Kaakkois-Suomen rannikkokunnissa (Pyhtää, Kotka, Hamina ja Virolahti)
- Lausuntopyynnot alueellisesti: vesienhoidon YTR ja kunnat

Suomen merenhoidon seurantakäsikirja

Tausta-asiakirja Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaehdotukselle

Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaksi

Itämeren tila yhdessä paremmaksi

Seurantaohjelman tavoitteet ja soveltamisalue

- Tarkoituksena meriympäristön tilan arviointi
- Ympäristön tilan kuvaajat ja tavoitteet määrittävät seuranta
- Merenhoidon seurantaohjelma kokoaa olemassa olevia seurantoja yhteen ohjelmaan
- koordinaatio Itämerellä tehdään HELCOM-yhteistyössä

Vastuulliset viranomaiset ja laitokset

- **YM** yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja ELY-keskusten kanssa vastaa merenhoitosuunnitelman edellyttämän seurantaohjelman laatimisesta ja tarvittavista seurannoista
- **Suomen ympäristökeskus** vastaa merenhoidon suunnittelun edellyttämien *tietojärjestelmien* kehittämisestä ja ylläpitämisestä sekä *raportoinnista*
- Kukin **ELY-keskus** vastaa toimialueellaan merenhoitosuunnitelman laadintaa ja toimeenpanoa varten tarvittavan *tiedon tuottamisesta, kokoamisesta ja toimittamisesta* sekä valmistelee seurantaohjelmaa ja **vastaa seurannan järjestämisestä** - **VARELY** yhteensovittavana ELY-keskuksena
- **Muut** seurantaohjelman toteutukseen osallistuvat virastot ja laitokset: Metsähallituksen luontopalvelut, RKTL, Suomen Riistakeskus, Evira, Ilmatieteen laitos, Liikennevirasto ja Trafi sekä lisäksi GTK, puolustusvoimat ym.

Hyvän tilan kuvaajat

- 11 hyvän tilan kuvaajaa
- Ekosysteemilähestymistapa

Hyvän tilan kuvaajat

Meriympäristön hyvä tila

K1 Biologinen monimuotoisuus

K2 Tulokaslajit

K3 Kaupalliset kalalajit

K4 Ravintoverkot

K5 Rehevöityminen

K6 Merenpohjan koskemattomuus

K7 Hydrografiset olosuhteet

K8 Epäpuhtauksien pitoisuudet

K9 Kalojen epäpuhtaustasot

K10 Meren roskaantuminen

K11 Energia ja melu

Seurantaohjelman rakenne

- rakentuu 13 ohjelmasta ja 39 alaohjelmista, jotka kohdistuvat **yhteentoista meren hyvän tilan kuvaajaan (K1-K11)**.

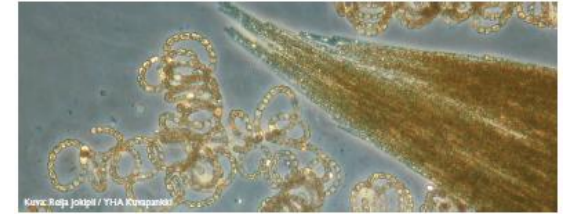
Kuvaaja	Ohjelman nimi ja koodi	Alaohjelmat ja niiden koodit
K1, 4 ja 6	Luonnon monimuotoisuus: merinisäkkäät (BALFI-D01,04,06mam)	Hylkeiden runsaus (BALFI-D01,04,06mam-1)
		Hylkeiden terveydentila (BALFI-D01,04,06mam-2)
K1, 4 ja 6	Luonnon monimuotoisuus: linnut (BALFI-D01,04,06bir)	Saariston pesimälinnut (BALFI-D01,04,06bir-1)
		Talvehtivat vesilinnut (BALFI-D01,04,06bir-2)
		Merilintujen joukkokuolemien esiintyminen (BALFI-D01,04,06bir-3)
		Merikotkan pesimämenestys (BALFI-D01,04,06bir-4)
K1, 4 ja 6	Luonnon monimuotoisuus: kalat (BALFI-D01,04,06fis)	Metsästyssaalis (BALFI-D01,04,06bir-5)
		Vaellussiika (BALFI-D01,04,06fis-1)
		Meritaimen (BALFI-D01,04,06fis-2)
K1, 4 ja 6	Luonnon monimuotoisuus: merenpohjan elinympäristöt (BALFI-D01,04,06ben)	Verkkokalastusseurannat (BALFI-D01,04,06fis-3)
		Avomeren pehmeiden pohjien eläinyhteisöt (BALFI-D01,04,06ben-1)
		Rannikon pehmeiden pohjien eläinyhteisöt (BALFI-D01,04,06ben-2)
		Makrolevä- ja sinisimpukkayhteisöt (BALFI-D01,04,06ben-3)
K1, 4 ja 6		Merenpohjan fyysinen menetys ja vahinko (BALFI-D01,04,06ben-4)

Kuvaaja	Ohjelman nimi ja koodi	Alaohjelmat ja niiden koodit
K1, 4 ja 6	Luonnon monimuotoisuus: vesipatsaan elinympäristöt (BALFI-D01,04,06pel)	Eläinplanktonin koostumus ja määrä (BALFI-D01,04,06pel-1)
		Kasviplanktonin koostumus ja määrä ja leväkukintojen lajisto (BALFI-D01,04,06pel-2)
		Patogeeniset mikrobit (BALFI-D01,04,06pel-3)
		Vesipatsaan fyysinen seuranta (BALFI-D01,04,06pel-4)
		Aallokko, vedenkorkeus ja jää (BALFI-D01,04,06pel-5)
K2	Vieraslajit (BALFI-D02)	Vieraslajit (BALFI-D02-1)
K3	Kaupalliset kalakannat (BALFI-D03)	Kalatalouden EU-tiedonkeruuhjelma (BALFI-D03-1)
		Ammattikalastajien saalistiedot (BALFI-D03-2)
K5	Rehevytymisen (BALFI-D05)	Vesipatsaan kemiallinen seuranta (BALFI-D05-1)
		Ravinteiden, orgaanisen aineen ja kiintoaineen kuormitus (BALFI-D05-2)
		Kasviplanktonin pigmentit (BALFI-D05-3)
K7	Hydrografian muutokset (BALFI-D07)	Merkittävät muutokset lämpötiloissa (BALFI-D07-1)
		Merkittävät muutokset suolapitoisuuksissa ja virtauksissa (BALFI-D07-2)
K8	Epäpuhtaudet ympäristössä (BALFI-D08)	Avomeren haitalliset aineet ja vaikutukset (BALFI-D08-1)
		Rannikon haitalliset aineet ja niiden vaikutukset (BALFI-D08-2)
		Luvitetun toiminnan haitallisten ja vaarallisten aineiden päästöt rannikkovesiin (BALFI-D08-3)
		Jokien kautta mereen päätyvä haitallisten ja vaarallisten aineiden kuormitus (BALFI-D08-4)
		Haitallisten ja vaarallisten aineiden ilmaperäinen laskeuma mereen (BALFI-D08-5)
		Valvontalannoilla havaitut alusöljypäästöt (BALFI-D08-6)
		Radioaktiivisuus Itämeressä (BALFI-D08-7)
		Radioaktiivisten aineiden päästöt mereen (BALFI-D08-8)
K9	Epäpuhtaudet ihmisravinnossa (BALFI-D09)	Epäpuhtaudet ihmisravinnoksi käytettävässä kalassa (BALFI-D09-1)
K10	Roskaantumisen (BALFI-D10)	Rantaroskan määrä ja laatu (BALFI-D10-1)
		Mikroskooppisen roskan määrä ja laatu (BALFI-D10-2)
K11	Energia, mukaan lukien melu (BALFI-D11)	Itämeren vedenalainen äänenpainetaso (BALFI-D11-1)

Esimerkkejä ohjelmista ja niiden alaohjelmista (1)

- Ohjelma: Luonnon monimuotoisuus: Merinisäkkäät (BALFI-D01,04,06mam)
 - **Alaohjelma: Hylkeiden runsaus (BALFI-D01,04,06mam-1)**
 - **Mitattavat tekijät:**
 - Hallien karvanvaihtoaikaiset laskennat touko-kesäkuun vaihteessa koko rannikolla ja
 - Saariston ulkovyöhykkeellä.
 - Norppalaskennat huhtikuussa kiintojään alueella.
 - Hallin kuuttilaskennat.
 - **Alaohjelma: Hylkeiden terveydentila (BALFI-D01,04,06mam-2)**
 - **Mitattavat tekijät:**
 - Tiinehtyvyys (engl. pregnancy rate)
 - Traanin paksuus (engl. blubber thickness)

Esimerkkejä ohjelmista ja niiden alaohjelmista (2)

- Ohjelma: Luonnon monimuotoisuus: Vesipatsaan elinympäristöt (BALFI-D01,04,06pel)
 - **Alaohjelma: Eläinplanktonin koostumus ja määrä (BALFI-D01,04,06pel-1)**
 - **Mitattavat tekijät:**
 - Kasvukauden aikainen eläinplanktonlajisto ja -biomassa.
 - Ripsieläinlajisto ja -biomassa.
 - **Alaohjelma: Kasviplanktonin koostumus ja määrä ja leväkukintojen lajisto (BALFI-D01,04,06pel-2)**
 - **Mitattavat tekijät:**
 - Kasvukauden aikainen kasviplanktonlajisto ja -biomassa.
 - **Alaohjelma: Patogeeniset mikrobit (BALFI-D01,04,06pel-3)**
 - **Mitattavat tekijät:**
 - Suolistoperäisten enterokokkien ja Escherichia coli -bakteerin määrä.

Seurantaohjelman kustannusten arviointi

- esitetty seurantaohjelma **nojaa jo olemassa oleviin seurantoihin** ja palvelee myös muuta lainsäädäntöä sekä tutkimusta (vesienhoidon, luonnonsuojelun terveydensuojelun ja elintarvikelainsäädännön sekä Itämeren alueen yhteisen seurannan tarpeita)
- Seurantaohjelman kokonaiskustannukset karkeasti **noin 6 milj. € / v**
 - kustannusarvio perustuu **seurantaohjelmakauden alussa** tehtävään seurantaan eikä huomioi **lisätarpeita** (mm. prioriteettiainedirektiivin päivitystä + jopa 1 milj. € / v)
 - lisäksi merenhoidon seurantojen **kehittämistarpeet** tulevat aiheuttamaan lisäkustannuksia vuosina 2014–2020 (mm. vieraslajit, luontotyyppit, roskaantuminen ja vedenalainen äänenpaine)

Merenhoidon toimenpideohjelma

- valmisteilla vesienhoidon TPO:n rinnalla
 - rannikkovesillä yhteisiä tavoitteita ja toimenpiteitä
- Valtakunnallisessa MHS TPO-ryhmässä myös KASELYn edustus

Merenhoidon suunnittelu ja toimenpideohjelma

Lähtökohdat

- EU: n meristrategiadirektiivi 2008/56/EY
- Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004)
- Asetus merenhoidon järjestämisestä (980/2011)
- ”...luodaan puitteet jäsenvaltioiden toimenpiteille, jotka ovat tarpeen meriympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi vuoteen 2020 mennessä”

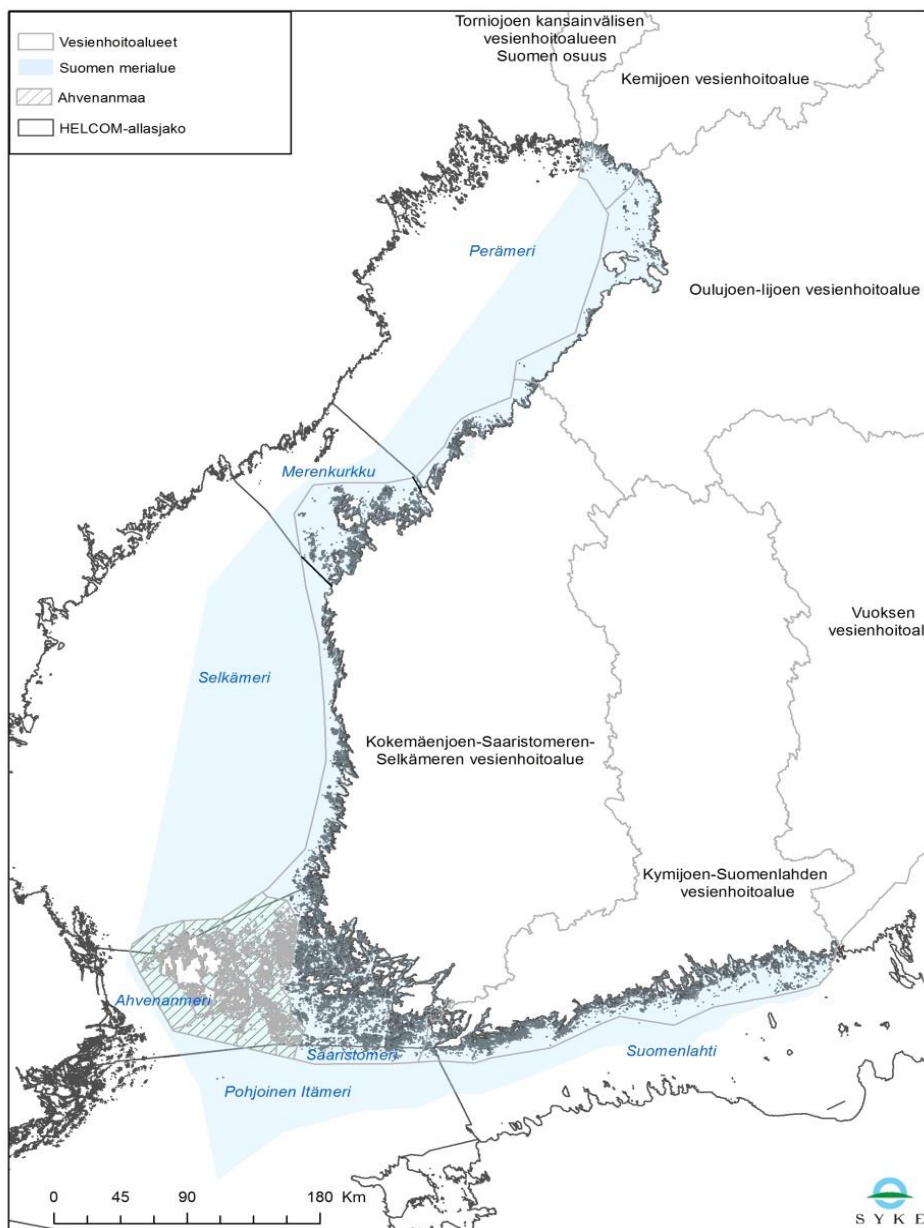
Merenhoidon ja vesienhoidon suunnittelun eroja

	Merenhoito	Vesienhoito
Maantieteellinen kohdentuminen	Rannikkovedet, aluemi, talousvyöhyke	Sisävedet, rannikkovedet
Tavoite	Hyvä ympäristön tila: 11 kuvaajaa	Hyvä ekologinen tila (kuvaaja 5 rehevöityminen) ja kemiallinen tila (kuvaajat 8 ja 9)
Tavoitevuosi	2020	2015, poikkeamat 2021 ja 2027
Paineet	Kaikki mahdolliset (maa, ilma, vesi, laivat, kalastus, jne.)	Lähinnä maalta peräisin olevat paineet
Poikkeukset	Luonnonolot tai ulkopuoliset tekijät, tarve perusteluille	Poikkeaminen merkittävien hankkeiden takia, tavoitteen lievennys tai vaiheittainen saavuttaminen
Koordinaatio	Itämeren alueella, ml. rajat ylittävien vaikutusten huomiointi	Vesienhoitoalueiden välillä ja rajavesillä

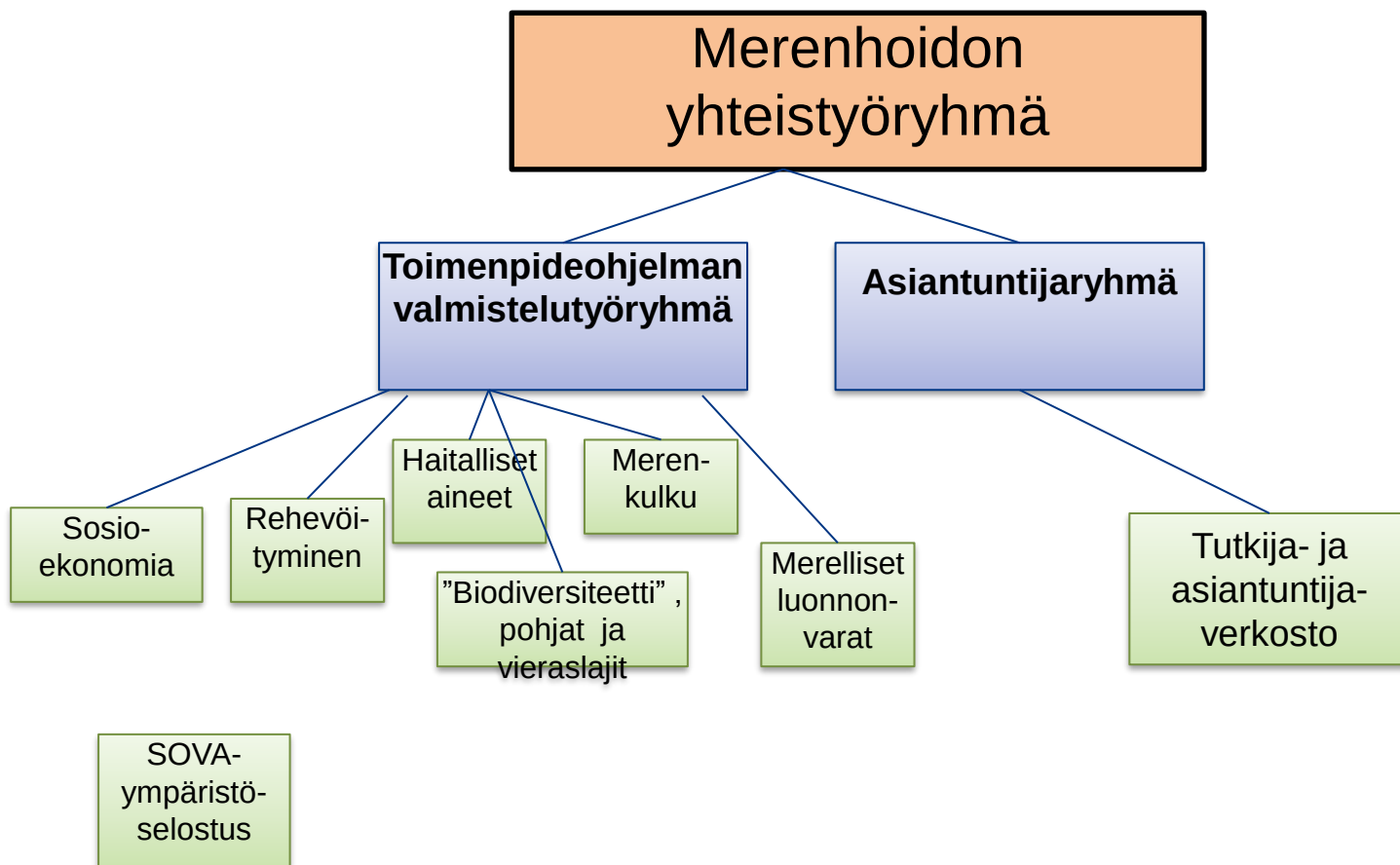
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Suunnittelu- alue

Organisaatio

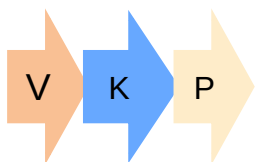
Aikataulu

2012												2014												2015											
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

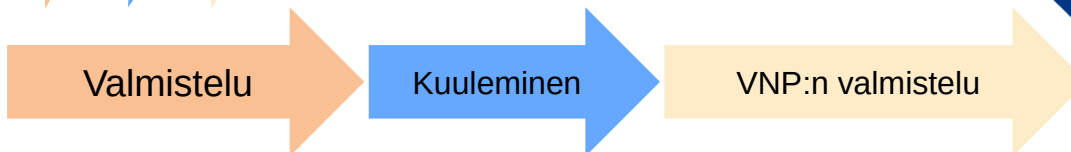
1. Hyvän tilan
määritelmät, 2. nykytila
ja 3. tavoitteet (VNP)

4. Seurantaohjelma

5. Toimenpideohjelma

päätös 15.7.2014 mennessä

Hyvän tilan kuvaajat

- 11 hyvän tilan kuvaajaa
- Ekosysteemilähestymistapa

Hyvän tilan kuvaajat

Meriympäristön hyvä tila

K1 Biologinen monimuotoisuus

K2 Tulokaslajit

K3 Kaupalliset kalalajit

K4 Ravintoverkot

K5 Rehevöityminen

K6 Merenpohjan koskemattomuus

K7 Hydrografiset olosuhteet

K8 Epäpuhtauksien pitoisuudet

K9 Kalojen epäpuhtaustasot

K10 Meren roskaantuminen

K11 Energia ja melu

Merien nykytila

Hyvän tilan kuvaajat		Nykytilan arvio VN:n päätöksessä (2012)
Meriympäristön hyvä tila	K1 Biologinen monimuotoisuus	
	K2 Tulokaslajit	
	K3 Kaupalliset kalalajit	
	K4 Ravintoverkot	
	K5 Rehevöityminen	
	K6 Merenpohjan koskemattomuus	
	K7 Hydrografiset olosuhteet	
	K8 Epäpuhtauksien pitoisuudet	
	K9 Kalojen epäpuhtaustasot	
	K10 Meren roskaantuminen	
	K11 Energia ja melu	

 Nykytila on hyvä
 Hyvää tilaa ei ole saavutettu
 Tiedonpuute estää arvioinnin

19.10.2012

Meriympäristön nykytilan arvio, hyvän tilan määrittäminen sekä ympäristötavoitteiden ja indikaattoreiden asettaminen

Toimenpideohjelma

- Työtä on tehnyt asiantuntijoista koostuva, ympäristöministeriön asettama työryhmä alaryhmineen
- Vaihe 1: tarkastellaan olemassa olevia ohjelmia, sopimuksia ja sitoumuksia (sellaisia joista on päätös) ja niissä määriteltyjen toimenpiteiden riittävyttä meren hyvän tilan saavuttamiseksi ja analysoidaan puutteita
- Vaihe 2: Määritellään tehostettavat ja kokonaan uudet toimenpiteet
- Rehevöitymisen ja haitallisten aineiden osalta käytetään pohjana vesienhoidossa suunniteltuja toimia pyrkien varmistamaan niiden riittävyys merenhoidon näkökulmasta
- Suunnittelun keskeisinä lähtökohtina ovat meren nykytilan arvio ja aiemmin asetetut ympäristötavoitteet

Alatyöryhmät toimenpiteiden suunnittelussa

- Rehevöityminen (pj. Janne Suomela, VARELY)
- Haitalliset aineet (pj. Jukka Mehtonen, SYKE)
- Lajien ja luontotyyppien suojelu (pj. Penina Blankett, YM)
- Merenkulun ympäristökysymykset (pj. Anita Mäkinen, Trafi)
- Merelliset luonnonvarat (kalat) (pj. Heikki Lehtinen, MMM)
- Ei omaa ryhmää: melu, roskat, hydrografiset muutokset (VARELY + asiantuntijat)
- Merialuesuunnittelu läpileikkaavana teemana

Toimenpidevalikoima

- **Tekniset toimenpiteet:** konkreettisia toimia, joilla *hallitaan ihmistoimintoja* ja vähennetään niistä koituvia *paineita*. Suurin osa toimenpiteistä on tällaisia. Esimerkkeinä jäteveden puhdistustason nostaminen, peltojen suojavaikohyökkien tai kosteikoiden lisääminen, suojelualueiden perustaminen tai kalastuksen rajoittaminen.
- **Lainsäädännölliset ja hallinnolliset ohjauskeinot:** esimerkiksi kansallisen lainsäädännön täydentäminen tai sopeuttaminen hyvän tilan tavoitteiden saavuttamisen tai ylläpitämisen mahdollistavaksi.
- **Taloudelliset ohjauskeinot:** esimerkiksi taloudelliset *kannustimet tai tuet* toivotun käytöksen lisäämiselle ja ei-toivotun toiminnan vähentämiselle. Hyödyllisiä ja haitallisia kannustimia ja tukia voidaan esim. kartoittaa ja suunnata uudelleen. Käytännössä taloudelliset ohjauskeinot tähtäävät yleensä teknisten toimenpiteiden käyttämiseen.
- **Politiikkatoimet:** *ohjelmia, strategioita tai kampanjoita* sekä talouteen liittyviä toimenpiteitä. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi tiettyihin teemoihin kohdennetut ohjelmat tai strategiat tai vaikkapa teemakohtaiset viestintä- ja koulutuskampanjat.

Toimenpidekategoriat

Nykytoimenpiteet

- **Kategoria 1:** olemassa olevat toimenpiteet, jotka ovat *oleellisia* kohti hyvää tilaa ja yleisiä ympäristötavoitteita etenemiseksi, ja sekä hyväksytty että *pantu täytäntöön* (esim. EU- ja kansallinen lainsäädäntö, kv- sopimukset ja strategiat, kansalliset ohjelmat ja päätökset)
- **Kategoria 2:** olemassa olevat toimenpiteet, jotka ovat *oleellisia* kohti hyvää tilaa ja yleisiä ympäristötavoitteita etenemiseksi, joista on päätetty, mutta joita *ei ole vielä pantu täytäntöön* (esim. EU- ja kansallinen lainsäädäntö, kv- sopimukset ja strategiat, kansalliset ohjelmat ja päätökset)

Merenhoidon uudet toimenpiteet

- **Kategoria 3:** uudet toimenpiteet ovat lisätoimenpiteitä, joiden avulla on *mahdollista edetä* kohti hyvää tilaa ja yleisiä ympäristötavoitteita, jotka pohjautuvat EU-lainsäädäntöön tai kansainvälisiin sopimuksiin, mutta jotka *menevät pidemmälle* kuin mitä nämä edellyttävät
- **Kategoria 4:** Uudet toimenpiteet ovat lisätoimenpiteitä, joiden avulla on mahdollista edetä kohti hyvää tilaa ja yleisiä ympäristötavoitteita, jotka ovat puhtaasti *kansallisia, alueellisia tai paikallisia* eivätkä pohjaudu EU-lainsäädäntöön tai kansainvälisiin sopimuksiin

Toimenpideohjelman rakenne

1. YLEISTÄ
2. TOIMENPIDEOHJELMAN TARKOITUS
3. TOIMENPIDEOHJELMAN LAATIMINEN JA YHTEISTYÖ
4. MERENHOIDON NYKYTOIMENPITEET JA RIITTÄVYYDEN ARVIOINTI
5. MERENHOIDON UUDET TOIMENPITEET

Tässä kappaleessa kuvataan uudet toimenpiteet ja niiden määrät, niiden kohdentuminen eri sektoreille ja eri alueille . VHS:ssä esitelty toimenpiteet viittauksin ja hyvin lyhyinä yhteenvetoina ja mahdolliset merenhoidosta johtuvat lisätoimenpiteet vähän perusteellisemmin esiteltynä.

- 5.1. Sektorikohtaiset toimenpiteet
- 5.2 Lajien ja luontotyyppien suojelun muut toimenpiteet
- 5.3 Merellisen suojelualueverkoston vahvistaminen
- 5.4 Merellinen aluesuunnittelu
6. UUSIEN TOIMENPIDETYYPPIEN HYÖDYT JA KUSTANNUKSET SEKÄ
VAIHTOEHTOISTEN TOIMENPIDEYHDISTELMIEN VAIKUTUSANALYYSI
7. TOIMENPIDEOHJELMAN YHTEENVETO JA KUSTANNUSARVIO
8. TOIMENPIDEOHJELMAN RIITTÄVYYS JA TARVE
YMPÄRISTÖTAVOITTEISTA POIKKEAMISELLE
9. TOIMENPIDEOHJELMAN TOTEUTUS

Huomioitavaa

- Vain yksi toimenpideohjelma koko Suomen merialueille (vrt. vesienhoito)
- Alueellisuus toimenpiteissä näkyville silloin kun toimenpide voidaan kohdistaa jollekin alueelle
- ELY-keskukset huolehtivat siitä että alueille keskeiset ja ominaiset toimenpidetarpeet tulevat huomioiduksi
- Vesienhoidon toimenpiteet esitetään nykytoimenpiteinä

Osallistuminen

- Alueelliset YTR-käsittelyt rannikkoalueilla keväällä ja syksyllä 2014
- Kuuleminen ja lausuntopyynnöt yhdessä vesienhoidon ja tulvariskien hallinnan kanssa 1.10.2014 – 31.3.2015

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Alatyöryhmien toimenpide-ehdotukset

- Ehdotukset koskevat uusia toimenpiteitä (kategoriat 3 ja 4)
- Ehdotukset ovat alustavia
- Tarkistusta ja muotoilua tehdään koko ajan
- Kustannustehokkuutta ja kustannus-hyötynäkökohtia tai toimenpiteiden toteuttamisen vaikutuksia ei vielä ole kattavasti käyty läpi

Vesien tila

Rehevöityminen

- Vaikuttaminen siihen, että typen puhdistustehoa parannetaan SYKEN valmisteilla olevaan raporttiin perustaen yli 10000 avl:n jätevedenpuhdistamoilla
- Edistetään typpilannoitteiden verotuksen käyttöönottoa
- Edistetään pilottihanketta maatalouden vesienhoitotoimenpiteiden tarjouskilpailusta
- Edistetään Itämeren kalasta valmistetun rehun tuotteistamista ja käyttöönottoa
- Autokannan uusiutumisen edistäminen ja autoilun vähentäminen esim. verotuksellisin keinoin
- Euro 5 ja Euro 6 päästönormit
- Matkustaja-alussatamien jäteveden vastaanottokapasiteetin lisääminen
- Laaditaan kasvisruokaan siirtymistä edistävä kampanja

Vesien tila

Haitalliset aineet

- Jatketaan dioksiinien ja furaanien sekä elohopean ilmapäästöjen vähentämiseen tähtääviä toimia metalli-, rauta- ja terästeollisuuden prosesseista sekä energiantuotantosektorilla
- Vahvistetaan tiedonvaihtoa parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta ja varmistetaan BAT-päätelmien hyvä soveltaminen lupamenettelyssä
- Happamien sulfaattimaiden happamuuden torjuntaa tehostetaan
- Tehostetaan Itämereen kohdistuvan dioksiini- ja furaanikuormituksen sekä kalojen dioksiinipitoisuuksien seurantaa sekä tehdään tarvittavia lisätutkimuksia yhdisteiden kertymisestä
- Lääkeaineiden ja hormonien esiintymistä päästöissä ja ympäristössä selvitetään sekä tunnistetaan päästöjenvähennysmenetelmiä

Luonnon monimuotoisuus

- Selvitetään Pohjanlahden alueen itämeren norppia kuormittavat aineet ml. myrkyt
- Keinot pyytää halleja elävänä pyydyksistä ja käyttää hyväksi metsästyssaaliina
- Suomenlahden norpan elvytyssuunnitelma
- Pyöriäisen seurannan aloittaminen olemassa olevien C-POD avulla Suomen rannikkoalueella saatujen SAMBAH Life+ hanke tulosten perusteella
- Selvitetään, mitkä uhanalaiset luontotyypit nykyisten lisäksi soveltuisivat suojeltaviksi luonnonsuojelulain nojalla ja tarkistetaan lainsäädäntöä tarvittaessa + lajien huomioiminen)
- Valtion ja yksityisten suojelualueiden luontotyyppitietoa täydennetään ja päivitetään erityisesti huonosti tunnettujen ja kaikkein uhanalaisimpien luontotyyppien osalta, sekä laaditaan suunnitelma kuinka näiden tilaa voidaan parantaa kullakin alueella

- Kehitetään kokonaisvaltaista merialuesuunnittelua osana muuta alueidenkäytön suunnittelua yhteistyössä Itämeren maiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Tämä edellyttää merialueen ja merenpohjan inventointien tehostamista. Ohjeistetaan kansallisesti kuntia ja maakuntia merialueiden käytön suunnittelusta ja sitä koskevista kansainvälisistä velvoitteista. UUSI: Suomen kansallinen merialuesuunnittelun lainsäädännön laadinnassa huomioidaan suojelualueet kiinteänä osana merialuetta ja sen käyttöä
- Meriympäristön tuntemusta lisäävän opetusmateriaalin tuottaminen internet-pohjaista opetusta varten
- Uusia merellisiä suojelualueita perustettaessa huomioidaan vedenalaisen luonnon arvot ml. myös muut kuin LD lajit ja luontotyytit
- Meri- ja ranta-alueiden yhteiskäyttöön liittyvä tuki joilla edistetään yhteisten laitureiden hankintaa
- Suunnitellaan vuosien 2014-2015 VELMU ohjelman jatkamista vuoden 2015 jälkeen ”VELMU 2025” ohjelmana
- Lisätään meriuposkuoriansen elinympäristökartoitusta

- Meriuposkuoriaisen elinympäristöille tehdään rajauspäätökset, joilla rajoitetaan toimenpiteitä (mm. ruoppaus, vesirakentaminen), ohjataan vesiliikennettä ja tehdään tarvittaessa hoitotoimia, kuten ruovikoituvilla alueilla osan alueesta pitäminen avoimena
- Asetetaan jokikohtaiset smoltituotanto/kutukantatavoitteet, joita käytetään kalastuksen säätelyn perustana
- Selvitetään kalojen lis. alueiden kalastuskieltojen hyödyt ja haitat
- Ankeriashoitosuunnitelman uusiminen /päivittäminen
- Taimenkantojen perinnöllinen rakenne selvitetään (Kaikkien maamme meritaimenkantojen geneettinen rakenne selvitetään lohistrategialuonnoksen mukaisesti)
- Uhanalaisten lajien mm. meriuposkuoriaisen sekä uhanalaisten rantakasvien tunnettujen kasvupaikkojen hoito (vieraslajien kuten kurturuusun poisto, ruovikoitumisen hillitseminen mm. rantalaidunnuksella ja/tai niittämisellä
- Ilmoittamisvelvollisuus haitallisista vieraslajeista
- Selvitetään Pohjanlahden alueen itämeren norppia kuormittavat aineet ml. myrkyt
- Kartoitetaan Suomen rannikkoalueen fladat ja kluuvit sekä arvioidaan niiden ekologinen tila ja esitetään tarvittavia lisätoimenpiteitä merenpohjan luontotyyppien turvaamiseksi -> VELMU ohjelma
- Suomen merisuojealueverkoston kattavuuden arviointi
- Selvitetään pohjatroulien mahdollisia vaikutuksia Suomen merialueen merenpohjalle

Meriliikenne

- Suomi ratifioi painolastivesiyleissopimuksen
- Öljylastien siirtoon liittyvien STS-toimien sääntelyn tiukentaminen Suomen vesialueilla
- Alusten jätevesien vastaanottokapasiteetin lisääminen satamissa
- Typen oksidien rajoitusalue (NECA)
- Ennalta hyväksytty tankkereiden reittisuunnitelma
- Selvitetään mahdollisuus painolastivesimaksun keräämiseen

Kaupalliset kalalajit

- Meritaimen: Kansallinen lohistrategia TAI meritaimenen kansallinen hoitosuunnitelma, toimeenpano
- Siika: tutkimusohjelma ja kansallinen säätely
- Kuha: Kansallinen kalastuksen säätely
- Nahkiainen: Selvitetään saaliit ja seurataan kantojen kehitystä
- Meriharjus. Kansallisen hoitosuunnitelman laadinta
- Ahven: Selvitetään kantojen nykytilan säätelyn vaikutuksia
- Hauki: Selvitetään kantojen nykytilan säätelyn vaikutuksia
- Made: Selvitetään kantojen nykytilan säätelyn vaikutuksia
- Kampela: Selvitetään kantojen nykytilan säätelyn vaikutuksia

Merен roskaantuminen, vedenalainen melu ja hydrografiset muutokset

- Meriroskan määrän selvitys mukaan lukien mikroroskat
- Mikroroskien päästölähteiden selvittäminen
- Rantaan ajautuvan meriroskan määrän selvitys
- Muovikassien käytön vähentäminen lisäämällä niiden maksullisuutta
- Aidosti biohajoavien kassien käytön edistäminen esim. hinnanalennuksen avulla
- Vedenpuhdistamojen mikroroskan suodattamisen tehostaminen
- Mikromuovin käytön vähentäminen hygieniatarvikkeissa tai selvien pakkausmerkintöjen esittäminen mikromuovin käytöstä näissä.
- Valistuskampanja roskien vaikutuksesta meressä
- Kannustetaan kalastajia keräämään pyydyksiinsä päätyvää roskaa pois merestä
- Haamuverkkojen keräämisvelvoite esimerkiksi panttijärjestelmällä